

В.В. Євлаш, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)
О.В. Неміріч, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)
М.М. Цуркан, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)
Т.А. Тарасенко, асп. (*ХДУХТ, Харків*)

ДОСЛІДЖЕННЯ КІНЕТИКИ СУШІННЯ КАБАЧКІВ

Підприємства типа бістро знаходять все більшої популярності у населення через зручність прийнятого сервісу та відносно невелику вартість кулінарної продукції.

Проте харчова цінність та натуральність кулінарних виробів в даних підприємствах не завжди відповідає збалансованим нормам харчування, а саме ці критерії виходять на перший план для сучасного споживача.

Вирішити це питання можливо за використання в технологічному потоку кулінарних виробів сушених овочів, що представляють собою концентрат біологічно активних речовин. Це також дозволяє уникнути сезонності їх споживання, спростити операції з механічної кулінарної обробки сировини, скоротити тривалість технологічного процесу приготування страв та кулінарних виробів і розширити їх асортимент, зменшити площі складських та виробничих приміщень.

Поширеними овочами в харчуванні населення є кабачки, що мають високу харчову цінність, проте є сезонним продуктом.

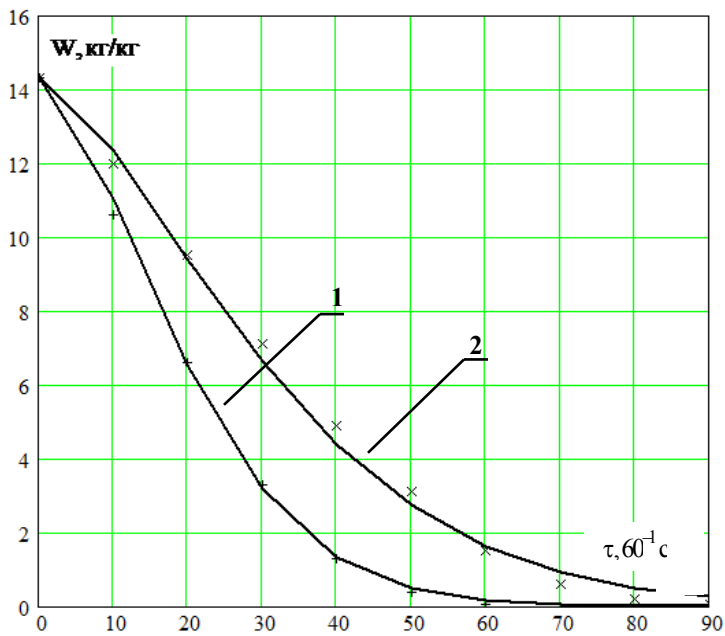
Для формування функціонально-технологічних властивостей сушених кабачків було використано сушіння зі змішаним тепло підведенням (ЗТП-сушіння), що характеризується невеликими енерговитратами, а кінцевий продукт – високими споживчими властивостями.

Для визначення раціональних режимів процесу з метою подальшого відновлення сушеного продукту досліджували кінетику сушіння кабачків залежно від температури. Сушіння проводили за двох постійних температур сушильного агента 50 та 80° С, які були обрані як «умовно граничні».

Апроксимацію кінетичних кривих проводили функцією для поточного вологовмісту овочевої сировини $W(\tau)$ у вигляді:

$$W = W_0 e^{-(k\tau)^n}, \quad (1)$$

де W_0 – початковий вологовміст, кг/кг; τ – час сушіння, хв; k – коефіцієнт сушіння, хв^{-1} і n – безрозмірний коефіцієнт напруженості сушіння.

Рисунок – Кінетика сушіння кабачків за температури сушильного агента: 1) +++ – 80° С; 2) ××× – 50° С

На рисунку наведено апроксимовані кінетичні криві, а також відповідні контрольні точки за результатами сушіння кабачків. Як видно, обидві криві добре узгоджуються з даними експерименту.

Визначено значення коефіцієнтів апроксимації для одержаних кінетичних залежностей: за температури сушильного агента 50° С $k = 0,28, n = 1,5$, для температури 80° С $k = 0,043, n = 1,6$.

Аналіз кінетичних кривих та значень коефіцієнтів k і n показує вищу інтенсивність та ефективність процесу ЗТП-сушіння за температури сушильного агента 80° С, за якої остаточного вологовмісту зразок кабачків досягає за $90 \cdot 60^{-1}$ с.

Таким чином, досліджено кінетику сушіння кабачків, на підставі отриманих результатів показано, що раціональною для процесу сушіння кабачків є температура 80° С і тривалість $90 \cdot 60^{-1}$ с.